

การสังเคราะห์ผลการประเมินคุณภาพภายนอกกรอบสาม (พ.ศ.2554-2558) ของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานทั่วไป ระดับปฐมวัย

สุภมาส อังศุโชติ¹ รัชนิกุล ภิญโญภาณุวัฒน์²

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ (1) สังเคราะห์ผลการประเมินคุณภาพภายนอกกรอบสาม (พ.ศ.2554-2558) และ (2) เปรียบเทียบพัฒนาการผลการประเมินคุณภาพภายนอกกรอบสองและรอบสามของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานทั่วไปที่เปิดสอนระดับปฐมวัยจำนวนทั้งหมด 28,999 แห่ง และความคิดเห็นของผู้ประเมินภายนอกในเล่มรายงาน จำนวน 290 เล่ม เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบบันทึกข้อมูลและประเด็นการสนทนากลุ่ม การวิเคราะห์ข้อมูลใช้การแจกแจงความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์เนื้อหา

ผลการสังเคราะห์สรุปได้ ดังนี้

1. สถานศึกษาขั้นพื้นฐานทั่วไปที่เปิดสอนระดับปฐมวัยมีจำนวนทั้งสิ้น 28,999 แห่ง ได้รับการรับรองมาตรฐาน 28,057 แห่ง (ร้อยละ 96.75) ส่วนใหญ่มีผลการประเมินระดับดี (ร้อยละ 55.67) รองลงมาคือระดับดีมาก (ร้อยละ 41.08) สถานศึกษาที่ไม่รับรองมาตรฐาน 942 แห่ง (ร้อยละ 3.25) สถานศึกษาสังกัด สกอ. สถานศึกษาขนาดใหญ่ และขนาดใหญ่พิเศษ สถานศึกษาที่ตั้งอยู่ในเมือง และอยู่ในกรุงเทพและปริมณฑลได้รับผลการประเมินสูงกว่าในเกือบทุกด้าน

2. ผลการประเมินตามมาตรฐานที่ 1-4 อยู่ในระดับดี ตัวบ่งชี้ที่มีคะแนนเฉลี่ยต่ำกว่าตัวบ่งชี้อื่นๆ คือ ตัวบ่งชี้ที่ 3 เด็กมีพัฒนาการด้านสังคมสมวัย ตัวบ่งชี้ที่ 4 เด็กมีพัฒนาการด้านสติปัญญาสมวัย ตัวบ่งชี้ที่ 6 ประสิทธิภาพของการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ที่เน้นเด็กเป็นสำคัญ และตัวบ่งชี้ที่ 7 ประสิทธิภาพของการบริหารจัดการและการพัฒนาสถานศึกษา

3. สถานศึกษาที่มีพัฒนาการคงที่ทั้งสองรอบแบบ ดี & ดี ร้อยละ 41.62 มีพัฒนาการเพิ่มขึ้น 1 ระดับแบบ ดี -> ดีมาก ร้อยละ 27.11 สถานศึกษาสังกัด สกอ. สถานศึกษาขนาดใหญ่ และขนาดใหญ่พิเศษ สถานศึกษาที่ตั้งอยู่ในเมืองมีพัฒนาการแบบ ดีมาก & ดีมาก และดี -> ดีมาก มากกว่าสถานศึกษาอื่นๆ

คำสำคัญ : การประเมินคุณภาพภายนอกกรอบสาม; การประเมินสถานศึกษาขั้นพื้นฐานทั่วไป

¹ สำนักทะเบียนและวัดผล มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

9/9 หมู่ 9 ต.บางพูด อ.ปากเกร็ด จ.นนทบุรี 11120

อีเมล: supamas_ang@hotmail.com

² สำนักทะเบียนและวัดผล มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

SYNTHESIS OF RESULTS OF THE THIRD EXTERNAL QUALITY ASSESSMENT (2011-2015) AMONG THE GENERAL BASIC EDUCATION SCHOOLS AT ELEMENTARY LEVEL

Supamas Angsuchote¹ Rachaneegool Pinyopanuwat²

Abstract

The objectives of this research were: (1) to synthesize results of the third external quality assessment (2011-2015); and (2) to compare result development between the second and third external quality assessments. Among 28,999 general basic education schools providing elementary level and receiving certification of assessment results from the Executive Board, Office of Nation Education Standards and Quality Assessment (ONESQA), and 290 opinion reports of the external assessors. Research tools were data recording form and issues on focus group discussion. The data were analyzed as frequency, percentage, mean, SD, and content analysis.

Synthesized results were summarized as follows:

1. A total of 28,057 general basic education schools (96.75 %) were accredited. Most of them had assessment results at the good level (55.67), followed by the very good level (41.08 %). The schools under Office of the Higher Education Commission, large and special large school, urban schools, and schools in Bangkok and its vicinity had higher assessment results in almost aspects.

2. The assessment results according to the first to fourth standard were at the good level. The indicators with lower scores than the other indicators were the third indicator on the child with appropriate age-based social development, the fourth indicator on the child with age-based intellectual development, the sixth indicator on effectiveness of child-based learning experience management, and the seventh indicator on efficiency of school administration and development.

3. About 41.62 percentage of the schools had stable development of both assessments at the good and good levels with 1 higher development level at the good to very good level (27.11 %). The schools under Office of the Higher Education Commission, large and special large schools, and urban schools had development at the very good and very good levels, and good to very good more than the other schools.

Keywords : The Third external Quality Assessment; General Basic Education Schools

¹ Registration and Evaluation Office Sukhothai Thammathirat Open University
9/9 Moo 9, Pakkred, Nonthaburi Province 11120 Thailand
Email: supamas_ang@hotmail.com

² Registration and Evaluation Office Sukhothai Thammathirat Open University

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2545 และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 3) พ.ศ.2553 ได้กำหนดความมุ่งหมายและหลักการสำคัญในการจัดการศึกษา โดยให้มีการกำหนดมาตรฐานการศึกษาและจัดระบบการประกันคุณภาพการศึกษาทุกระดับ และประเภทการศึกษา ในหมวด 6 มาตรฐานและการประกันคุณภาพการศึกษา มาตรา 47 กำหนดให้มีระบบการประกันคุณภาพการศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาทุกระดับประกอบด้วย ระบบการประกันคุณภาพภายใน และระบบการประกันคุณภาพภายนอก มาตรา 48 กำหนดให้หน่วยงานต้นสังกัดและสถานศึกษาจัดให้มีระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา และให้ถือว่าการประกันคุณภาพภายในเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการบริหารการศึกษาที่ต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่อง โดยมีการจัดทำรายงานประจำปีที่เป็นรายงานการประเมินตนเองเสนอต่อหน่วยงานต้นสังกัด หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และเปิดเผยต่อสาธารณชนเพื่อรองรับการประเมินคุณภาพภายนอก มาตรา 49 กำหนดให้มีการจัดตั้งสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (สมศ.) มีฐานะเป็นองค์การมหาชน ทำหน้าที่พัฒนาเกณฑ์ วิธีการประเมินคุณภาพภายนอก และทำการประเมินผลการจัดการศึกษา เพื่อให้มีการตรวจสอบคุณภาพของสถานศึกษา โดยคำนึงถึงความมุ่งหมายและหลักการและแนวทางการจัดการศึกษาในแต่ละระดับ ตามที่กำหนดไว้ในกฎหมายว่าด้วยการศึกษาแห่งชาติ โดยให้มีการประเมินคุณภาพภายนอกสถานศึกษาทุกแห่งอย่างน้อยหนึ่งครั้งในทุกห้าปีนับตั้งแต่การประเมินครั้งสุดท้าย และเสนอผลการประเมินต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้องและสาธารณชน

สมศ. ดำเนินการประเมินคุณภาพภายนอกสถานศึกษามาแล้วสามรอบ ได้แก่ การประเมินคุณภาพภายนอกรอบแรก (พ. ศ.2544-2548) โดยไม่มีการตัดสินผลการประเมิน แต่เป็นการประเมินเพื่อยืนยันสภาพจริงของสถานศึกษา ขณะเดียวกันถือเป็นการสร้างความเข้าใจกับสถานศึกษาให้ปฏิบัติได้ถูกต้องตามหลักการประกันคุณภาพการศึกษา ส่วนการประเมินคุณภาพภายนอกรอบสอง (พ.ศ. 2549-2553) เป็นการประเมินโดยนำผลการประเมินคุณภาพภายนอกรอบแรกมาใช้ในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา รวมทั้งประเมินผลสัมฤทธิ์เพื่อการรับรองมาตรฐานการศึกษา และการดำเนินการประเมินคุณภาพภายนอกรอบสาม (พ.ศ.2554-2558) ซึ่งเป็นการประเมินเพื่อยกระดับมาตรฐานคุณภาพการศึกษา โดยพิจารณาจากผลผลิต ผลลัพธ์และผลกระทบมากกว่ากระบวนการ โดยคำนึงถึงความแตกต่างของแต่ละสถานศึกษา

ปีงบประมาณ พ.ศ.2558 สมศ. ดำเนินการประเมินคุณภาพภายนอกรอบสามครบทุกระดับและทุกประเภทสถานศึกษาแล้ว เพื่อให้การดำเนินการประเมินคุณภาพภายนอกของสถานศึกษาเป็นไปตามวัตถุประสงค์แห่งพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล สมศ. จึงจัดทำโครงการสังเคราะห์ผลการประเมินคุณภาพภายนอกรอบสาม (พ.ศ.2554-2558) ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานขึ้น โดยแยกเป็นการศึกษาขั้นพื้นฐานทั่วไป ศูนย์กศน. อำเภอ และสถานศึกษาที่มีวัตถุประสงค์พิเศษ ทั้งนี้บทความนี้จะนำเสนอผลการประเมินคุณภาพภายนอกรอบสามของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานทั่วไป ระดับปฐมวัยเพื่อสังเคราะห์ผลการประเมินพร้อมทั้งเสนอแนะการยกระดับคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานทั่วไป ระดับปฐมวัย

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อสังเคราะห์ผลการประเมินคุณภาพภายนอกกรอบสาม (พ.ศ.2554-2558) ของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานทั่วไป ระดับปฐมวัย
2. เพื่อเปรียบเทียบพัฒนาการผลการประเมินคุณภาพภายนอกกรอบสองและรอบสามของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานทั่วไป ระดับปฐมวัย

นิยามศัพท์

1. เด็กปฐมวัย หมายถึง เด็กตั้งแต่แรกเกิดถึงไม่เกินหกปีบริบูรณ์ที่อยู่ในสถานศึกษา โดยแบ่งตามการประเมินคุณภาพภายนอก ออกเป็น 2 กลุ่ม ได้แก่ ระดับการศึกษาปฐมวัย (แรกเกิด - 2 ปี) และระดับการศึกษาปฐมวัย (2-5 ปี) สำหรับการประเมินนี้หมายถึง ระดับการศึกษาปฐมวัย (2-5 ปี)

2. สถานศึกษา หมายถึง สถานพัฒนาเด็กปฐมวัย โรงเรียน ศูนย์การเรียนรู้หรือหน่วยงานอื่นของรัฐ หรือ เอกชน ที่มีอำนาจหน้าที่หรือมีวัตถุประสงค์ในการจัดอบรม เลี้ยงดูและจัดการศึกษาแก่เด็กปฐมวัย เพื่อให้เด็กได้รับการพัฒนาทั้งด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญา ตามวัยและความสามารถของแต่ละบุคคล ซึ่งอาจเรียกชื่อเป็นอย่างอื่นแล้วแต่ข้อกำหนดของหน่วยงานต้นสังกัด หรือหน่วยงานที่มีหน้าที่กำกับดูแลสถานศึกษา

3. ขนาดของสถานศึกษา หมายถึง ขนาดของโรงเรียนที่แบ่งตามจำนวนนักเรียน เป็น 4 ขนาด คือ ขนาดเล็ก (0-120 คน) ขนาดกลาง (121-600 คน) ขนาดใหญ่ (601-1,500 คน) และขนาดใหญ่

พิเศษ (มากกว่า 1,500 คน) สำหรับสถานศึกษาสังกัดกรุงเทพมหานคร แบ่งเป็น 3 ขนาด คือ ขนาดเล็ก (0-400 คน) ขนาดกลาง (401-800 คน) และขนาดใหญ่ (ตั้งแต่ 800 คนขึ้นไป)

4. การสังเคราะห์ผลการประเมินคุณภาพภายนอกกรอบสาม หมายถึง การนำผลการประเมินคุณภาพภายนอกกรอบสาม (พ.ศ. 2554-2558) ของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานทั่วไปที่เปิดสอนระดับปฐมวัยที่ได้รับการรับรองผลการประเมินจากคณะกรรมการบริหารสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (สมศ.) แล้ว มาวิเคราะห์เพื่อให้ได้สารสนเทศเกี่ยวกับคุณภาพการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานทั่วไป ระดับปฐมวัย ของประเทศ

แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การประเมินคุณภาพภายนอกกรอบสาม (พ.ศ. 2554-2558) ของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานทั่วไป ระดับปฐมวัย ใช้ตัวบ่งชี้ 12 ตัว แบ่งออกเป็น 4 มาตรฐาน ได้แก่ มาตรฐานที่ 1 ด้านผลการจัดการศึกษา ประกอบด้วยตัวบ่งชี้ที่ 1-5 และ 9-11 คะแนนเต็ม 42.5 คะแนน มาตรฐานที่ 2 ด้านการบริหารจัดการศึกษา ประกอบด้วยตัวบ่งชี้ที่ 7 และ 12 คะแนนเต็ม 17.5 คะแนน มาตรฐานที่ 3 ด้านการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ใช้ตัวบ่งชี้ที่ 6 คะแนนเต็ม 35 คะแนน และมาตรฐานที่ 4 ด้านการประกันคุณภาพภายใน ใช้ตัวบ่งชี้ที่ 8 คะแนนเต็ม 5 คะแนน (ดูตาราง 1)

ตาราง 1

ตัวบ่งชี้ และคะแนนเต็ม จำแนกตามมาตรฐานการประเมิน

ตัวบ่งชี้	คะแนนเต็ม	มาตรฐาน
1. เด็กมีพัฒนาการด้านร่างกายสมวัย	5	มาตรฐานที่ 1 ด้านผลการจัดการศึกษา
2. เด็กมีพัฒนาการด้านอารมณ์และจิตใจสมวัย	5	มาตรฐานที่ 1 ด้านผลการจัดการศึกษา
3. เด็กมีพัฒนาการด้านสังคมสมวัย	5	มาตรฐานที่ 1 ด้านผลการจัดการศึกษา
4. เด็กมีพัฒนาการด้านสติปัญญาสมวัย (10)	10	มาตรฐานที่ 1 ด้านผลการจัดการศึกษา
5. เด็กมีความพร้อมศึกษาต่อในขั้นต่อไป (10)	10	มาตรฐานที่ 1 ด้านผลการจัดการศึกษา
6. ประสิทธิภาพของการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ที่เน้นเด็กเป็นสำคัญ	35	มาตรฐานที่ 3 ด้านการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ
7. ประสิทธิภาพของการบริหารจัดการและการพัฒนาสถานศึกษา	15	มาตรฐานที่ 2 ด้านการบริหารจัดการศึกษา
8. ประสิทธิภาพของระบบการประกันคุณภาพภายใน	5	มาตรฐานที่ 4 ด้านการประกันคุณภาพภายใน
9. ผลการพัฒนาให้บรรลุตามปรัชญา ปณิธาน/วิสัยทัศน์ พันธกิจ และวัตถุประสงค์ของการจัดตั้งสถานศึกษา	2.5	มาตรฐานที่ 1 ด้านผลการจัดการศึกษา
10. ผลการพัฒนาตามจุดเน้นและจุดเด่นที่ส่งผลสะท้อนเป็นเอกลักษณ์ของสถานศึกษา	2.5	มาตรฐานที่ 1 ด้านผลการจัดการศึกษา
11. ผลการดำเนินงานโครงการพิเศษเพื่อส่งเสริมบทบาทของสถานศึกษา	2.5	มาตรฐานที่ 1 ด้านผลการจัดการศึกษา
12. ผลการพัฒนาสถานศึกษาให้มีคุณภาพตามนโยบายการปฏิรูปการศึกษา	2.5	มาตรฐานที่ 2 ด้านการบริหารจัดการศึกษา

ตาราง 2

เกณฑ์การประเมิน

ช่วงคะแนน (เต็ม 100 คะแนน)	ระดับคุณภาพ
90.00-100.00	ดีมาก
75.00-89.99	ดี
60.00-74.99	พอใช้
50.00-59.99	ต้องปรับปรุง
0.00-49.99	ต้องปรับปรุงเร่งด่วน

Saitee (2011) ได้วิเคราะห์ผลการประเมินคุณภาพภายนอกรอบสอง ระดับปฐมวัยและประถมศึกษาในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้น

พื้นฐานพบว่า สามารถแบ่งโรงเรียนออกเป็น 4 กลุ่ม (ดูตาราง 3)

ผ่านการรับรองคุณภาพจากศูนย์ดัชนีการอ้างอิงวารสารไทย (TCI) อยู่ในกลุ่มที่ 1 สาขามนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์

ตาราง 3

ผลการการประเมินคุณภาพภายนอกกรอบสองระดับปฐมวัยและประถมศึกษาในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

กลุ่มที่	จำนวน	ร้อยละ
กลุ่มที่ 1 “กลุ่มโรงเรียนที่มีคุณภาพดีเยี่ยม”	6,819	29.17
กลุ่มที่ 2 “กลุ่มโรงเรียนที่มีคุณภาพดีมาก”	9,655	41.30
กลุ่มที่ 3 “กลุ่มโรงเรียนที่มีคุณภาพดี”	5,541	23.70
กลุ่มที่ 4 “กลุ่มโรงเรียนที่มีคุณภาพพอใช้”	1,362	5.83

Office of the Basic Education Commission (2012) ได้ศึกษาผลการประเมินคุณภาพภายนอกกรอบสอง (พ.ศ.2549-2553) ของโรงเรียนขนาดเล็ก ในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน พบว่า โรงเรียนขนาดเล็กระดับการศึกษาปฐมวัย ได้รับการรับรองมาตรฐานจาก สมศ. ในภาพรวม (การศึกษาปฐมวัย และการศึกษาขั้นพื้นฐาน) จำนวน 8,792 โรงเรียน (ร้อยละ 73.58) โรงเรียนขนาดเล็กกับโรงเรียนขนาดกลางมีผลการประเมินคุณภาพภายนอกกรอบสองทุกมาตรฐานแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.05

ระเบียบวิธีวิจัย

การสังเคราะห์ผลการประเมินคุณภาพภายนอกกรอบสาม (พ.ศ.2554-2558) ของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานทั่วไป ระดับปฐมวัย เป็นการสังเคราะห์ข้อมูลจากแหล่งข้อมูลทุติยภูมิ 3 แหล่ง คือ (1) ข้อมูลเชิงปริมาณจากฐานข้อมูลของสมศ. ซึ่งเป็นข้อมูลผลการประเมินจากสถานศึกษาจำนวน 28,999 แห่ง (2) ข้อมูลเชิงคุณภาพจากเล่มรายงานผลการประเมินคุณภาพภายนอกกรอบสามที่สมศ.จัดส่งให้สถานศึกษาจำนวน 290 เล่ม และ (3) เอกสารและรายงานต่างๆ ที่เกี่ยวกับการประเมินคุณภาพภายนอกของ สมศ.

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบบันทึกข้อมูลเชิงคุณภาพที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น เพื่อใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเชิงคุณภาพจากเล่มรายงาน

การเก็บรวบรวมข้อมูล

เก็บรวบรวมข้อมูลจากการศึกษาเอกสาร ได้แก่ การศึกษาเอกสาร คู่มือการประเมิน รายงานการประเมิน ฐานข้อมูล และข้อมูลทุติยภูมิ (secondary data) ผลการประเมินภายนอกกรอบสามของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานทั่วไป ระดับปฐมวัยที่ได้รับการประเมินและรับรองคุณภาพการศึกษาจาก สมศ. ในระหว่าง พ.ศ.2554-2558 จำนวน 28,999 แห่ง

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. การสังเคราะห์ผลการประเมินคุณภาพภายนอกกรอบสาม จำแนกตามคุณลักษณะสถานศึกษาโดยใช้การวิเคราะห์ทางสถิติ นำเสนอผลการวิเคราะห์เป็นจำนวนและร้อยละของสถานศึกษาที่ได้รับการรับรอง/ไม่รับรองคุณภาพและระดับคุณภาพการดำเนินงาน ตลอดจนการนำเสนอผลการประเมินในรูปตารางแจกแจงความถี่ และแผนภูมิ

2. การสังเคราะห์ผลการประเมินคุณภาพภายนอกกรอบสามจำแนกตามมาตรฐานและตัวบ่งชี้

โดยใช้สถิติพรรณนา ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

3. การสังเคราะห์ข้อเสนอแนะเพื่อการพัฒนาจากรายงานผลการประเมินคุณภาพภายนอก รอบสาม (พ.ศ.2554-2558) ใช้การวิเคราะห์เนื้อหาเชิงคุณภาพโดยใช้การวิเคราะห์เนื้อหา (content analysis) ด้วยโปรแกรม MAXQDA

4. การเปรียบเทียบพัฒนาการผลการประเมินคุณภาพภายนอก รอบสองและรอบสามของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานทั่วไป ระดับปฐมวัยโดยใช้สถิติบรรยาย ได้แก่ การแจกแจงความถี่ และค่าร้อยละ

ผลการวิจัย

1. ผลการประเมินคุณภาพภายนอก รอบสาม (พ.ศ.2554-2558) ของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานทั่วไป ระดับปฐมวัย

สถานศึกษาขั้นพื้นฐานทั่วไป ระดับปฐมวัยที่ได้รับการประเมินทั้งหมด 28,999 แห่ง เป็นสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (สพฐ.) 25,372 แห่ง (ร้อยละ 87.49) สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน (สช.) 2,503 แห่ง (ร้อยละ 8.63) องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (อปท.) 661 แห่ง (ร้อยละ 2.28) กรุงเทพมหานคร (กทม.) 430 แห่ง (ร้อยละ 1.48) และสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา (สกอ.) 33 แห่ง (ร้อยละ 0.11) เป็นการจัดการศึกษาในระดับปฐมวัยในสถานศึกษาขนาดเล็ก 11,411 แห่ง (ร้อยละ 39.35) กลาง 15,287 แห่ง (ร้อยละ 52.72) ใหญ่ 1,822 แห่ง (ร้อยละ 6.28) และใหญ่พิเศษ 479 แห่ง (ร้อยละ 1.65) ตั้งอยู่นอกเมือง 23,398 แห่ง (ร้อยละ 80.69) ตั้งอยู่ในเมือง 5,601 แห่ง (ร้อยละ 19.31) อยู่ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ 12,392 แห่ง (ร้อยละ 42.73) ภาคกลาง 4,907 แห่ง (ร้อยละ 16.92) ภาคใต้ 3,131

แห่ง (ร้อยละ 10.80) ภาคเหนือ 3,117 แห่ง (ร้อยละ 10.75) กรุงเทพฯ และปริมณฑล 2,105 แห่ง (ร้อยละ 7.26) ภาคตะวันออก 1,812 แห่ง (ร้อยละ 6.25) และภาคตะวันตก 1,535 แห่ง (ร้อยละ 5.29)

ผลการประเมินในภาพรวม มีสถานศึกษาขั้นพื้นฐานทั่วไป ระดับปฐมวัยได้รับการรับรองมาตรฐานจากสมศ. 28,057 แห่ง (ร้อยละ 96.75) ส่วนใหญ่มีผลการประเมินระดับดี (ร้อยละ 55.67) รองลงมาคือระดับดีมาก (ร้อยละ 41.08) สถานศึกษาที่ไม่รับรองมาตรฐาน 942 แห่ง (ร้อยละ 3.25)

สถานศึกษาขั้นพื้นฐานทั่วไป ระดับปฐมวัย ทุกสังกัดได้รับการรับรองมาตรฐานจำนวนใกล้เคียงกัน ระหว่างร้อยละ 95.65-98.84 แต่ระดับคุณภาพแตกต่างกัน คือ สถานศึกษาสังกัด สกอ. ได้รับการรับรองในระดับคุณภาพดีมากสูงสุด (ร้อยละ 90.91) สถานศึกษาสังกัด อปท. กทม. และ สช. ส่วนใหญ่ได้รับการรับรองมาตรฐานในระดับดีมากใกล้เคียงกัน (ร้อยละ 55.85-59.00) ส่วนสถานศึกษาสังกัด สพฐ. ส่วนใหญ่ได้รับการรับรองมาตรฐานในระดับคุณภาพดี (ร้อยละ 58.02)

สถานศึกษาขั้นพื้นฐานทั่วไป ระดับปฐมวัย ขนาดใหญ่พิเศษ มีระดับคุณภาพดีมาก มากที่สุด (ร้อยละ 82.67) และลดลงตามขนาดของสถานศึกษา สถานศึกษาขนาดเล็ก และขนาดกลาง ส่วนใหญ่ได้รับการรับรองมาตรฐานในระดับคุณภาพดี (ร้อยละ 63.46 และ 53.62 ตามลำดับ)

สถานศึกษาขั้นพื้นฐานทั่วไป ระดับปฐมวัย ที่ตั้งอยู่ในเมืองและนอกเมืองได้รับการรับรองมาตรฐานจำนวนใกล้เคียงกันระหว่างร้อยละ 96.57-96.79 แต่ระดับคุณภาพต่างกัน สถานศึกษาที่ตั้งอยู่ในเมืองมีแนวโน้มได้รับการรับรองมาตรฐานในระดับคุณภาพดีมาก (ร้อยละ 49.58) ในขณะที่สถานศึกษาที่ตั้งอยู่นอกเมืองมีแนวโน้มได้รับการรับรองมาตรฐานใน

ระดับคุณภาพดี (ร้อยละ 57.75)

สถานศึกษาชั้นพื้นฐานทั่วไป ระดับปฐมวัย ที่อยู่ในภูมิภาคต่างๆ ได้รับการรับรองมาตรฐานใกล้เคียงกันระหว่างร้อยละ 95.62-98.51 สถานศึกษาในกรุงเทพฯและปริมณฑลมีคุณภาพระดับดีมากสูงกว่าภูมิภาคอื่นๆ (ร้อยละ 61.66) ขณะที่ภูมิภาคที่เหลือส่วนใหญ่มีคุณภาพระดับดี สัดส่วนใกล้เคียงกัน (ร้อยละ 54.47-58.97)

2. ผลการประเมินคุณภาพภายนอกรอบสามตามมาตรฐานและตัวบ่งชี้

ผลการประเมินตามมาตรฐาน แบ่งออกเป็น 4 มาตรฐาน ได้แก่ มาตรฐานที่ 1 ด้านผลการจัดการศึกษา มาตรฐานที่ 2 ด้านการบริหารจัดการศึกษา มาตรฐานที่ 3 ด้านการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ และมาตรฐานที่ 4 ด้านการประกันคุณภาพภายใน

สถานศึกษาชั้นพื้นฐานทั่วไป ระดับปฐมวัย ทั้งหมดมีคะแนนเฉลี่ยเทียบร้อยละของผลการประเมินตามมาตรฐานที่ 1 ด้านผลการจัดการศึกษา เท่ากับ 84.64 อยู่ในระดับดี เมื่อพิจารณารายตัวบ่งชี้ที่อยู่ในมาตรฐานนี้ พบว่า ตัวบ่งชี้ที่ 3 เด็กมีพัฒนาการด้านสังคมสมวัย และตัวบ่งชี้ที่ 4 เด็กมีพัฒนาการด้านสติปัญญาสมวัย มีคะแนนเฉลี่ยอยู่ในระดับดี ส่วนตัวบ่งชี้อื่นมีคะแนนเฉลี่ยอยู่ในระดับดีมาก

ผลการประเมินตามมาตรฐานที่ 2 ด้านการบริหารจัดการศึกษา มีคะแนนเฉลี่ยเทียบร้อยละกับ 87.50 อยู่ในระดับดี เมื่อพิจารณารายตัวบ่งชี้ที่อยู่ในมาตรฐานนี้ พบว่า ตัวบ่งชี้ที่ 12 ผลการพัฒนาสถานศึกษาให้มีคุณภาพตามนโยบายการปฏิรูปการศึกษา

มีคะแนนเฉลี่ยเทียบร้อยละกับ 91.60 อยู่ในระดับดีมาก ส่วนตัวบ่งชี้ที่ 7 ประสิทธิภาพของการบริหารจัดการและการพัฒนาสถานศึกษามีคะแนนเฉลี่ยเทียบร้อยละกับ 86.87 อยู่ในระดับดี

ผลการประเมินตามมาตรฐานที่ 3 ด้านการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ซึ่งประเมินจากตัวบ่งชี้ที่ 6 ประสิทธิภาพของการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ที่เน้นเด็กเป็นสำคัญมีคะแนนเฉลี่ยเทียบร้อยละกับ 87.03 อยู่ในระดับดี

ผลการประเมินตามมาตรฐานที่ 4 ด้านการประกันคุณภาพภายใน ซึ่งประเมินจากตัวบ่งชี้ที่ 8 ประสิทธิภาพของระบบการประกันคุณภาพภายในมีคะแนนเฉลี่ยเทียบร้อยละกับ 89.40 อยู่ในระดับดี

ผลการประเมินรายมาตรฐาน จำแนกตามสังกัด ขนาด ที่ตั้ง และภูมิภาค พบว่า ผลการประเมินตามมาตรฐานที่ 1 ของสถานศึกษาชั้นพื้นฐานทั่วไป ระดับปฐมวัย สังกัด สกอ. เท่านั้นที่มีผลการประเมินอยู่ในระดับดีมาก นอกนั้นผลการประเมินอยู่ในระดับดี ส่วนมาตรฐานที่ 2 ผลการประเมินอยู่ในระดับดีมากในสถานศึกษา สังกัด สกอ. และสถานศึกษาขนาดใหญ่พิเศษ นอกนั้นผลการประเมินอยู่ในระดับดี มาตรฐานที่ 3 ผลการประเมินอยู่ในระดับดีมากในสถานศึกษา สังกัด สกอ. สถานศึกษาขนาดใหญ่ และขนาดใหญ่พิเศษ นอกนั้นผลการประเมินอยู่ในระดับดี มาตรฐานที่ 4 ผลการประเมินอยู่ในระดับดีมากในสถานศึกษาสังกัด อปท. กทม. สกอ สถานศึกษาขนาดกลาง ขนาดใหญ่ ขนาดใหญ่พิเศษ สถานศึกษาในกรุงเทพฯและปริมณฑล และภาคตะวันออก นอกนั้นผลการประเมินอยู่ในระดับดี (ดูตาราง 4)

ตาราง 4

คะแนนเฉลี่ยเทียบร้อยละของผลการประเมินตามมาตรฐานที่ 1-4 จำแนกตาม สังกัด ขนาด ที่ตั้ง และภูมิภาค

สถานศึกษาขั้นพื้นฐานทั่วไป ระดับปฐมวัย		มาตรฐานที่ 1	มาตรฐานที่ 2	มาตรฐานที่ 3	มาตรฐานที่ 4
สังกัด	สพฐ.	84.32 ^b	87.36 ^b	86.76 ^b	89.42 ^b
	สช.	87.03 ^b	88.08 ^b	88.55 ^b	87.73 ^b
	อปท.	86.57 ^b	88.65 ^b	89.23 ^b	92.22 ^a
	กทม.	86.00 ^b	90.35 ^a	89.22 ^b	96.30 ^a
	สกอ.	90.52 ^a	92.47 ^a	92.90 ^a	90.16 ^a
ขนาด	เล็ก	83.59 ^b	86.24 ^b	85.58 ^b	87.25 ^b
	กลาง	84.96 ^b	88.06 ^b	87.54 ^b	90.40 ^a
	ใหญ่	87.23 ^b	89.59 ^b	90.07 ^a	93.59 ^a
	ใหญ่พิเศษ	89.66 ^b	91.75 ^a	92.76 ^a	94.86 ^a
ที่ตั้ง	ในเมือง	85.47 ^b	88.26 ^b	88.08 ^b	89.68 ^b
	นอกเมือง	84.44 ^b	87.32 ^b	86.76 ^b	89.38 ^b
ภูมิภาค	กรุงเทพฯและปริมณฑล	87.37 ^b	89.56 ^b	89.34 ^b	90.98 ^b
	ภาคกลาง	84.35 ^b	88.09 ^b	87.40 ^b	89.19 ^b
	ภาคเหนือ	84.12 ^b	87.22 ^b	87.39 ^b	89.60 ^b
	ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	84.42 ^b	86.90 ^b	86.18 ^b	89.00 ^b
	ภาคตะวันออก	85.01 ^b	88.37 ^b	87.74 ^b	90.94 ^a
	ภาคตะวันตก	84.74 ^b	87.52 ^b	87.92 ^b	89.49 ^b
	ภาคใต้	84.39 ^b	87.35 ^b	86.92 ^b	89.47 ^b

หมายเหตุ: a หมายถึง ดีมาก b หมายถึง ดี

3. ผลการสังเคราะห์ข้อเสนอแนะของผู้ประเมินภายนอก

ผลการสังเคราะห์ข้อเสนอแนะของผู้ประเมินภายนอกสำหรับสถานศึกษาขั้นพื้นฐานทั่วไประดับปฐมวัยพบว่า มีข้อเสนอแนะที่นำเสนอตามมาตรฐาน 1-4 ดังนี้

มาตรฐานที่ 1 ผลการจัดการศึกษา มีข้อเสนอแนะว่าสถานศึกษาควรส่งเสริมให้ผู้เรียนมีทักษะ

การคิดอย่างสม่าเสมอและต่อเนื่องส่งเสริมผู้เรียนให้มีพฤติกรรมที่ดีเช่นผู้เรียนควรได้รับการส่งเสริมให้สามารถปฏิบัติตามข้อตกลงเกี่ยวกับความปลอดภัยในห้องเรียนไม่ป็นขึ้นไปหยิบของในที่สูง เป็นต้น ส่งเสริมด้านสุนทริยภาพให้ผู้เรียนได้ลงมือทำงานศิลปะตามความคิดของตนเอง นอกจากนั้นสถานศึกษาควรจัดกิจกรรม/โครงการส่งเสริมความเป็นไทยหรือฝึกสมาธิ เช่น กิจกรรมส่งเสริมความเป็นไทยการ

ฝึกสมาธิการเรียนรู้ เพื่อให้มีสมาธิในการเรียน และควรฝึกความรับผิดชอบและวินัยให้ผูเรียน

มาตรฐานที่ 2 การบริหารจัดการศึกษา มีข้อเสนอแนะว่า สถานศึกษาควรจัดหาที่พัก/สถานที่ให้เพียงพอ เช่น ควรจัดที่พักผ่อนและมุมเรียนรู้สำหรับผู้ปกครอง สถานศึกษาควรขอสนับสนุนบุคลากร เช่น ครูหรือบุคลากรทางการศึกษาเพิ่มขึ้นจากหน่วยงานต้นสังกัดสถานศึกษา ควรจัดสภาพแวดล้อมภายในสถานศึกษาให้เอื้อต่อการเรียนรู้ โดยจัดพื้นที่ในห้องเรียนสำหรับจัดกิจกรรมการเรียนรู้ นอกจากนี้สถานศึกษาควรจัดกิจกรรมหรืออุปกรณ์เกี่ยวกับความปลอดภัยให้ครอบคลุมความปลอดภัยทั้ง 6 ด้าน

มาตรฐานที่ 3 การจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ มีข้อเสนอแนะว่า สถานศึกษาควรจัดกิจกรรมแบบบูรณาการหรือจัดกิจกรรมที่หลากหลายตามความสามารถและธรรมชาติของผู้เรียนแต่ละคน เมื่อจัดกิจกรรมที่หลากหลายแล้ว สถานศึกษาควรมีการวัดและประเมินผลที่หลากหลายตามสภาพจริงด้วย นอกจากนี้สถานศึกษาควรให้ผู้ปกครองเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการเรียนการสอน

มาตรฐานที่ 4 การประกันคุณภาพภายใน มีข้อเสนอแนะว่า สถานศึกษาควรมีการนำผลการประเมินไปใช้ และให้ความรู้เกี่ยวกับการประกันคุณภาพภายในกับบุคลากรทุกคนในสถานศึกษา

4. ผลการเปรียบเทียบพัฒนาการผลการประเมินคุณภาพภายนอกรอบสองและรอบสาม

ผลการเปรียบเทียบพัฒนาการผลการประเมินคุณภาพภายนอกรอบสองและรอบสาม พบว่า สถานศึกษาร้อยละ 53.44 มีพัฒนาการครั้งที่ทั้งสองรอบและร้อยละ 41.62 เป็นแบบ ดี & ดี มีพัฒนาการเพิ่มขึ้น 1 ระดับ ร้อยละ 33.23 และ ร้อยละ 27.11 เป็นแบบ ดี -> ดีมาก เมื่อจำแนกตามสังกัด ขนาด และภูมิภาค ของสถานศึกษาชั้นพื้นฐานทั่วไป ระดับ

ปฐมวัย พบว่า สถานศึกษาสังกัด สพฐ. มีพัฒนาการครั้งที่ทั้งสองรอบแบบ ดี & ดีร้อยละ 43.82 และผลการประเมินเพิ่มขึ้น 1 ระดับแบบ ดี -> ดีมาก ร้อยละ 26.99 สถานศึกษาสังกัด สข. อปท. และ กทม. มีพัฒนาการคล้ายกันคือประมาณหนึ่งในสี่มีผลการประเมินครั้งที่ทั้งสองรอบแบบ ดี & ดี ดีมาก & ดีมาก และเพิ่มขึ้น 1 ระดับแบบ ดี -> ดีมากสถานศึกษาสังกัด สกอ. ร้อยละ 36.36 มีพัฒนาการครั้งที่ทั้งสองรอบแบบ ดีมาก & ดีมาก สถานศึกษาขนาดเล็กและขนาดกลางเกือบครึ่งหนึ่งมีพัฒนาการครั้งที่แบบดี & ดี และประมาณหนึ่งในสี่ เพิ่มขึ้น 1 ระดับแบบดี -> ดีมาก ส่วนสถานศึกษาขนาดใหญ่มีพัฒนาการครั้งที่แบบ ดีมาก & ดีมาก และเพิ่มขึ้น 1 ระดับแบบดี -> ดีมากพอๆ กันประมาณร้อยละ 30 ส่วนสถานศึกษาขนาดใหญ่พิเศษร้อยละ 55.95 มีพัฒนาการครั้งที่แบบ ดีมาก & ดีมาก และร้อยละ 22.96 เพิ่มขึ้น 1 ระดับแบบดี -> ดีมาก สถานศึกษาทั้งในเมืองและนอกเมืองมากกว่าหนึ่งในสามมีพัฒนาการครั้งที่แบบ ดี & ดี สถานศึกษาในกรุงเทพฯและปริมณฑลมีผลการประเมินครั้งที่ 2 รอบแบบ ดีมาก & ดีมาก และเพิ่มขึ้น 1 ระดับแบบดี -> ดีมาก สถานศึกษาในส่วนภูมิภาคส่วนใหญ่มีผลการประเมินครั้งที่แบบ ดี & ดี และเพิ่มขึ้น 1 ระดับแบบ ดี -> ดีมาก

การอภิปรายผล

1. ผลการประเมินคุณภาพภายนอกรอบสาม (พ.ศ.2554-2558) ของสถานศึกษาชั้นพื้นฐานทั่วไป ระดับปฐมวัย

ผลการประเมิน พบว่า สถานศึกษาชั้นพื้นฐานทั่วไป ระดับปฐมวัย ได้รับการรับรองมาตรฐานจาก สมศ. 28,057 แห่ง (ร้อยละ 96.75) ส่วนใหญ่มีผลการประเมินระดับดี (ร้อยละ 55.67) รองลงมาคือระดับดีมาก (ร้อยละ 41.08) สถานศึกษาที่ไม่รับรอง

มาตรฐาน 942 แห่ง (ร้อยละ 3.25) สถานศึกษาที่ได้รับการรับรองมาตรฐานในระดับคุณภาพดีมาก เป็นส่วนใหญ่ เป็นสถานศึกษาสังกัด สกอ. สถานศึกษาขนาดใหญ่และใหญ่พิเศษ ตั้งอยู่ในเมือง และอยู่กรุงเทพฯและปริมณฑล สถานศึกษาที่ได้รับการรับรองมาตรฐานในระดับคุณภาพดีเป็นส่วนใหญ่ สังกัด สพฐ. เป็นสถานศึกษาขนาดกลาง และขนาดเล็ก อยู่นอกเมือง และอยู่ในส่วนภูมิภาค สามารถอธิบายได้ว่า ในปี 2550 กระทรวงศึกษาธิการ กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ กระทรวงสาธารณสุข กระทรวงมหาดไทย กระทรวงแรงงาน กระทรวงวัฒนธรรม และกระทรวงกลาโหม ได้ร่วมมือกันจัดทำนโยบายและยุทธศาสตร์การพัฒนาระบบการศึกษา (0-5 ปี) ระยะยาว พ.ศ. 2550-2559 เพื่อเป็นกรอบในการพัฒนาระบบการศึกษาให้เติบโตมีการพัฒนาการเต็มศักยภาพ จึงทำให้สถานศึกษาชั้นพื้นฐานทั่วไป ระดับปฐมวัย ได้รับการรับรองมาตรฐานจาก สมศ. ถึงร้อยละ 96.75 (Office of the Education Council, 2007) สถานศึกษาสังกัด สกอ. สถานศึกษาขนาดใหญ่ และใหญ่พิเศษ ตั้งอยู่ในเมือง และอยู่กรุงเทพฯและปริมณฑลสามารถมีโอกาสเข้าถึงเทคโนโลยีที่นำมาใช้ในการจัดการศึกษาได้มากกว่า ส่วนการจัดสรรงบประมาณลงสู่สถานศึกษาเป็นปัญหาด้านการเงินในระบบการศึกษาในปัจจุบัน คือ งบประมาณส่วนใหญ่จ่ายไปยังด้านอุปทาน (สถานศึกษา) มากกว่าด้านอุปสงค์ (งบอุดหนุนรายหัว) ซึ่งไม่เอื้อต่อการจัดการศึกษาที่มีคุณภาพสูงสู่ผู้เรียน โรงเรียนขนาดเล็ก กลาง ใหญ่ กลับได้รับงบประมาณอุดหนุนรายหัวเด็กเท่ากัน รวมทั้งการกำหนดอัตรากำลังผู้บริหาร งบประมาณและครูผู้สอนจากจำนวนนักเรียน ดังนั้น สถานศึกษาขนาดเล็กจึงเสี่ยงต่อการมีครูไม่ครบชั้น มีครูไม่ตรงวุฒิ อันนำไปสู่ความเหลื่อมล้ำทางการศึกษา

ได้รับงบประมาณต่างๆ เช่น เงินอุดหนุนรายการค่าใช้จ่ายในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน (ค่าใช้จ่ายรายหัว) งบประมาณพัฒนาครู ฯลฯ ตามจำนวนนักเรียน โดยเฉพาะสถานศึกษาสังกัด สกอ. ใช้งบประมาณในการจัดการศึกษารายหัวนักเรียนมากกว่าสถานศึกษาสังกัดอื่น โรงเรียนที่อยู่นอกเมืองมักมีบุคลากรทางการศึกษาขาดแคลน ซึ่งยังมีสภาพเดียวกับผลการสำรวจของ Chiangkul (2009) ที่ว่า ปัญหาความไม่เสมอภาคในการได้รับบริการทางการศึกษา เนื่องจากการบริหารราชการแบบรวมศูนย์ และการจัดสรรงบประมาณและกำลังคนทำให้เกิดความไม่เสมอภาคในการได้รับบริการทางการศึกษา ในแง่ที่ว่า สถานศึกษาขนาดเล็กในเขตยากจนโดยเฉพาะในชนบทจะได้รับการจัดสรรงบประมาณน้อยกว่า มีครูอาจารย์ตามวุฒิน้อยกว่า ทำให้นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนโดยเฉลี่ยต่ำกว่าสถานศึกษาขนาดกลางและขนาดใหญ่ในกรุงเทพมหานครและเมืองใหญ่ สถานศึกษาที่จัดการศึกษาระดับเดียวกัน มีขนาดใกล้เคียงกันแต่ที่ตั้งและสภาพของผู้เรียนแตกต่างกัน ได้รับการจัดสรรงบประมาณแตกต่างกัน นอกจากนั้นค่าใช้จ่ายดำเนินการต่อหัวและอัตราส่วนนักเรียนต่อครูของสถานศึกษาขนาดที่ใกล้เคียงกันยังได้รับการจัดสรรต่างกัน การจัดสรรงบประมาณแก่สถานศึกษาในส่วนภูมิภาคโดยเฉพาะระดับอนุบาลและประถมมีลักษณะถดถอย กล่าวคือการใช้จ่ายต่อหัวในสถานศึกษาที่เป็นจังหวัดยากจนจะต่ำกว่าโรงเรียนในกรุงเทพมหานคร ศึกษา ซึ่งล้วนส่งผลคุณภาพผู้เรียนทั้งสิ้น

2. ผลการประเมินคุณภาพภายนอกรอบสามตามมาตรฐานและตัวบ่งชี้

ผลการประเมินคุณภาพภายนอกรอบสามตามมาตรฐาน พบว่า คะแนนเฉลี่ยของผลการประเมินทั้ง 4 มาตรฐานอยู่ในระดับดี มาตรฐานที่ 1 ด้าน

ผลการจัดการศึกษามีคะแนนเฉลี่ยต่ำสุด (84.64) ตัวบ่งชี้ที่มีผลการประเมินต่ำ ประกอบด้วย ตัวบ่งชี้ที่ 3 เด็กมีพัฒนาการด้านสังคมสมวัย ตัวบ่งชี้ที่ 4 เด็กมีพัฒนาการด้านสติปัญญาสมวัย ตัวบ่งชี้ที่ 7 ประสิทธิภาพของการบริหารจัดการและการพัฒนาสถานศึกษา ตัวบ่งชี้ที่ 6 ประสิทธิภาพของการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ที่เน้นเด็กเป็นสำคัญ และตัวบ่งชี้ที่ 8 ประสิทธิภาพของระบบการประกันคุณภาพภายใน สถานศึกษาสังกัด สกอ. ได้รับการประเมินระดับดีมากทุกมาตรฐาน สถานศึกษาขนาดใหญ่พิเศษได้รับการประเมินระดับดีมากเกือบทุกมาตรฐาน สถานศึกษาในกรุงเทพฯและปริมณฑลได้คะแนนเฉลี่ยสูงกว่าสถานศึกษาในส่วนภูมิภาคทุกมาตรฐาน ซึ่งสามารถอธิบายได้เช่นเดียวกับข้อ 1

3. ผลการสังเคราะห์ข้อเสนอแนะของผู้ประเมินภายนอก

ผู้ประเมินภายนอกแนะนำให้สถานศึกษาขั้นพื้นฐานทั่วไป ระดับปฐมวัย จัดกิจกรรม/โครงการเพื่อส่งเสริมให้ผู้เรียนมีทักษะการคิดอย่างสม่าเสมอและต่อเนื่อง ส่งเสริมผู้เรียนให้มีพฤติกรรมที่ดี ส่งเสริมด้านสุนทรียภาพให้ผู้เรียนได้ลงมือทำงานศิลปะตามความคิดของตนเอง ส่งเสริมความเป็นไทยหรือฝึกสมาธิในการเรียนและฝึกความรับผิดชอบและวินัย สถานศึกษาควรขอสนับสนุนบุคลากรทางการศึกษาเพิ่มขึ้นจากหน่วยงานต้นสังกัด ควรจัดสภาพแวดล้อมภายในสถานศึกษาให้เอื้อต่อการเรียนรู้ ควรจัดกิจกรรมจัดแบบบูรณาการหรือจัดกิจกรรมที่หลากหลายตามความสามารถและธรรมชาติของผู้เรียนแต่ละคน ควรนำผลการประเมินไปใช้และให้ความรู้เกี่ยวกับการประกันคุณภาพภายในกับบุคลากรทุกคนในสถานศึกษา ซึ่งเป็นการแนะนำที่สอดคล้องกับจุดอ่อนของสถานศึกษาเกี่ยวกับตัวบ่งชี้ที่ 3 เด็กมีพัฒนาการด้านสังคมสมวัยตัวบ่งชี้

ที่ 4 เด็กมีพัฒนาการด้านสติปัญญาสมวัย ตัวบ่งชี้ที่ 7 ประสิทธิภาพของการบริหารจัดการและการพัฒนาสถานศึกษาตัวบ่งชี้ที่ 7 ประสิทธิภาพของการบริหารจัดการและการพัฒนาสถานศึกษาตัวบ่งชี้ที่ 6 ประสิทธิภาพของการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ที่เน้นเด็กเป็นสำคัญ และตัวบ่งชี้ที่ 8 ประสิทธิภาพของระบบการประกันคุณภาพภายใน

4. ผลการเปรียบเทียบพัฒนาการผลการประเมินคุณภาพภายในรอบสองและรอบสาม

สถานศึกษาร้อยละ 53.44 มีพัฒนาการคงที่ทั้งสองรอบและส่วนใหญ่เป็นแบบ ดี & ดี มีพัฒนาการเพิ่มขึ้น 1 ระดับ ร้อยละ 33.23 และส่วนใหญ่เป็นแบบ ดี -> ดีมาก สถานศึกษาที่มีพัฒนาการคงที่ทั้งสองรอบแบบ ดีมาก & ดีมาก ยังคงเป็นสถานศึกษาสังกัด สกอ. สถานศึกษาขนาดใหญ่ และใหญ่พิเศษ สามารถผลการประเมินแบบ ดีมาก & ดีมากไว้ได้มากกว่าสถานศึกษาอื่นๆ ซึ่งก็เป็นไปตามที่ได้อธิบายไว้ในข้อ 1

ข้อเสนอแนะ

1. รัฐบาลควรจัดสรรงบประมาณการศึกษาโดยพิจารณาถึงความแตกต่างทั้งด้านบริบทและขนาดของสถานศึกษา โดยไม่ควรยึดเกณฑ์จำนวนนักเรียนอย่างเดียวเพื่อให้เกิดยุติธรรมกับสถานศึกษาทุกขนาด
2. ผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานทั่วไป ระดับปฐมวัย ควรให้ความสำคัญกับการพัฒนาคุณภาพการศึกษา โดยพัฒนาเด็กให้มีพัฒนาการด้านสังคมสมวัย และพัฒนาเด็กให้มีพัฒนาการด้านสติปัญญาสมวัย และจัดการให้ครูจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญโดยการวิเคราะห์ถึงความแตกต่างในด้านความรู้พื้นฐานตามกลุ่มสาระการเรียนรู้และผู้เรียนแต่ละคน
3. ผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานทั่วไป ระดับ

ปฐมวัย ควรบริหารให้เกิดประสิทธิภาพของการบริหารจัดการและการพัฒนาสถานศึกษา

4. จากผลการวิจัย พบว่า ผลการประเมินและ พัฒนาการมีความแตกต่างกันระหว่างสังกัด ขนาด และภูมิภาคของสถานศึกษา สถานศึกษาสังกัด สกอ. สถานศึกษาขนาดใหญ่และขนาดใหญ่พิเศษ สถานศึกษาในกรุงเทพฯและปริมณฑลมีผลการประเมิน ในระดับดีมากเป็นส่วนใหญ่ มีส่วนใหญ่มิพัฒนาการ แบบ ดีมาก & ดีมาก ดังนั้น การประเมินคุณภาพการ ศึกษาต่อไป อาจจะต้องกำหนดระยะเวลาการ ประเมินที่เหมือนกันทุกโรงเรียน แต่ควรมีการแบ่ง

เป็นกลุ่มโรงเรียนตามสภาพโรงเรียนแต่ละแห่ง เช่น แบ่งโรงเรียนออกเป็น 4 กลุ่ม กลุ่มที่ 1 โรงเรียนที่ ไปสู่ระดับนานาชาติได้ (โรงเรียนที่ติดอันดับ 1-100) เช่น โรงเรียนสาธิต โรงเรียนประจำจังหวัด เป็นต้น อาจไม่ต้องไปประเมิน แต่ควรมี site visit เพื่อดูวิธีการที่ดี แล้วนำโมเดลที่ดีไปใช้กับโรงเรียนอื่น กลุ่มที่ 2 โรงเรียนเข้มแข็ง ต้องทำ site visit และประเมิน บ้างแต่ไม่ต้องทุก 5 ปี กลุ่มที่ 3 โรงเรียนทั่วไปเข้าไป ประเมินตามปกติทุก 5 ปีและกลุ่มที่ 4 โรงเรียนอ่อนแอ ต้องการความช่วยเหลือ อาจต้องเข้าไป ประเมินทุกปี เพื่อดูพัฒนาการ

Reference

- Chiangkul, V. (2009). *Education in Thailand 2007/2008: The problem of equality and quality in Thai education (2nd ed.)*. Bangkok: V.T.C. Communication. [In Thai]
- Office of the Education Council. (2007). *Policy and strategy for early childhood development (0-5 years) long-term: 2007-2016*. Retrieved March 16, 2016, from [http://backoffice.onec.go.th /uploads/Book/421-file.pdf](http://backoffice.onec.go.th/uploads/Book/421-file.pdf). [In Thai]
- Office of the Basic Education Commission. (2012). *The study of second round external quality assessment results (B.E.2540-2553)*. Bangkok: Ministry of Education. [In Thai]
- Saitee, K. (2011). *Cluster analysis of schools based on educational standards of the second external quality assessment, second round: Kindergarten and primary education level of schools*. (Master's Thesis). National Institute of Development Administration (NIDA), Thailand. [In Thai]